

Lög

um Bjargráðasjóð.

1. gr.

Bjargráðasjóður er sjálfstæð stofnun, sameign ríkisins, sveitarfélaganna og Bændasamtaka Íslands. Eignaraðilar bera ekki ábyrgð á skuldbindingum sjóðsins umfram árleg, óafturkræf framlög sín til hans skv. 5. gr. laga þessara.

Heimili og varnarþing Bjargráðasjóðs er í Reykjavík.

2. gr.

Félagsmálaráðherra skipar fimm manna stjórn Bjargráðasjóðs í lok þess árs sem kosið er til sveitarstjórna. Félagsmálaráðherra skipar formann stjórnar, en Samband íslenskra sveitarfélaga og Bændasamtök Íslands tilnefna hvort um sig tvo fulltrúa í stjórnina. Varamenn eru jafnmargir og valdir af sömu aðilum.

3. gr.

Stjórn sjóðsins hefur á hendi stjórn hans, metur og tekur ákvarðanir um afgreiðslu umsókna og styrkveitinga úr báðum deildum sjóðsins.

Stjórnin ræður framkvæmdastjóra og annað starfslid sjóðsins og ákveður kaup þess og kjör í samræmi við launakerfi opinberra starfsmanna. Heimilt er þó stjórninni að semja við Lánasjóð sveitarfélaga eða aðra stofnun, sem henta þykir, um sameiginlega framkvæmdastjórn, skrifstofuhald og rekstur sjóðsins.

4. gr.

Bjargráðasjóður skiptist í tvær deildir, almenna deild og búnaðardeild. Halda skal bókhaldi hvorrar deildar um sig aðgreindu. Rekstrarkostnaður sjóðsins greiðist úr almennu deild hans.

5. gr.

Árlegar tekjur Bjargráðasjóðs eru:

- Framlög sveitarfélaga, sem nema skulu 85,28 kr. fyrir hvern íbúa sveitarfélags miðað við 1. desember undanfarið ár. Fjárhæð þessi er miðuð við framfærsluvísitölu 1. janúar 1995 og skal síðan breytast árlega miðað við framfærsluvísitölu 1. janúar ár hvert.
- Allt að 1% af söluvörum landbúnaðarins, sbr. 2. gr. laga nr. 41/1990, um Búnaðarmálasjóð. Hlutfall þetta getur verið mismunandi eftir búgreinum og skal það ákveðið í reglugerð til eins árs í senn. Skal stjórn sjóðsins gera tillögu til ráðherra að fengnu álit Bændasamtaka Íslands.
- Framlag ríkissjóðs allt að 80 millj. kr. á ári eftir því sem nánar er kveðið á um í fjárlögum.
- Vextir af fé sjóðsins.

6. gr.

Tekjur sjóðsins skiptast þannig milli deilda:

- a. Í almennu deild sjóðsins renna 75% af framlögum sveitarfélaga skv. a-lið 5. gr. og jafnhá fjárhæð af framlagi ríkissjóðs skv. c-lið 5. gr., svo og vaxtatekjur sjóðsins.
- b. Í búnaðardeild rennur allt framlag skv. b-lið 5. gr., 25% af framlögum sveitarfélaga skv. a-lið 5. gr. og sá hluti af framlagi ríkissjóðs skv. c-lið 5. gr. sem ekki rennur til almennu deildar sjóðsins skv. a-lið þessarar greinar.

7. gr.

Framlög sveitarfélaganna innheimtir félagsmálaráðuneytið með því að draga þau frá úthlutun til þeirra úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga. Bjargráðasjóður annast innheimtu hjá þeim sveitarfélögum er ekki fá greiðslur úr Jöfnunarsjóði.

Framlag ríkissjóðs greiðist með jöfnum, mánaðarlegum greiðslum.

Framleiðsluráð landbúnaðarins innheimtir búnaðarmálasjóðsgjald skv. 2. gr. laga nr. 41/1990 og greiðir Bjargráðasjóði hluta hans af gjaldinu skv. b-lið 5. gr. eftir því sem gjaldið innheimtist.

8. gr.

Hlutverk almennu deildar sjóðsins er að veita einstaklingum, félögum og sveitarfélögum fjárhagsaðstoð til að bæta meiri háttar bein tjón af völdum náttúruhamfara:

- a. Á gjaldskyldum fasteignum samkvæmt skilgreiningu laga um tekjustofna sveitarfélaga, sbr. lög um Fasteignamat ríkisins, landsvæðum, götum og gangstéttum sveitarfélaga og girðingum, túnum og rafmagnslínunum er tengjast landbúnaði.
- b. Á vélum, tækjum, heyi og áhöldum sem notuð eru við landbúnaðarframleiðslu og/eða við starfsemi sveitarfélaga.
- c. Vegna grasbrests, óvenjulegra kulda, þurrka, óþurrka og kals.

Ekki eru bætt tjón sem njóta almennrar tryggingaverndar eða hægt er að fá bætt með öðrum hætti, sbr. ákvæði laga um Viðlagatryggingu Íslands.

Ekki verður veitt fjárhagsaðstoð vegna tjóns ef ásetningi eða gáleysi eiganda eða umsjónarmanns verður um kennt, eðlilegar varnir ekki við hafðar og ef staðsetning hluta er óeðlileg með tilliti til tjónahættu.

Ekki verður veitt fjárhagsaðstoð vegna tjóna á stærri mannvirkjum svo sem orku- og hafnamannvirkjum, sjóvarnagörðum, fiskeldismannvirkjum og skipasmíðastöðvum.

9. gr.

Hlutverk búnaðardeildar er að bæta meiri háttar tjón hjá einstaklingum og félögum vegna sjúkdóma, óvenjulegs veðurfars og slysa þegar ásetningi eða gáleysi eiganda eða umsjónarmanns verður eigi um kennt og eðlilegar varnir hafa verið við hafðar. Ekki eru bætt tjón sem almennt er tryggt fyrir innan búgreinar eða hægt er að fá bætt með öðrum hætti, sbr. ákvæði laga um Viðlagatryggingu Íslands. Bætt eru:

- a. tjón á búfé og afurðum búfjár,
- b. uppskerutjón á garðávöxtum.

Stjórn sjóðsins er enn fremur heimilt að styrkja fyrirbyggjandi aðgerðir til að koma í veg fyrir tjón sem Bjargráðasjóði ber að bæta. Hámark fyrirbyggjandi styrkja er 10% af ráðstöfunarfé hvers árs.

10. gr.

Fjárhagsaðstoð beggja deilda sjóðsins er fólgin í veitingu styrkja sem stjórn sjóðsins ákveður hverju sinni í samræmi við fjárhag og stöðu sjóðsins. Stjórn sjóðsins leggur mat á styrkhæfni tjóna, ákveður styrkhlutfall og eigin áhættu tjónþola í tjóni. Styrkhlutfall og eigin áhættu er stjórn sjóðsins heimilt að ákveða mismunandi eftir búgreinum og tegundum eigna og taka í því efni m.a. mið af tekjuskiptingu sjóðsins og rekstraráhættu hverrar búgreinar. Stjórn sjóðsins er heimilt að setja sér nánari vinnureglur um veitingu styrkja samkvæmt þessari grein.

Forsenda styrkveitinga úr búnaðardeild sjóðsins er að skil hafi verið gerð á búnaðarmála-

sjóðsgjaldi og að búgrein hafi eigi verið undanþegin greiðslu bjargráðasjóðsgjalds, sbr. 6. gr. laga nr. 41/1990.

11. gr.

Nú er um að tefla almenn bótaskyld tjón í einu byggðarlagi eða fleirum og getur þá stjórn Bjargráðasjóðs skipað nefnd til þess að rannsaka tjónin og gera tillögur til stjórnar sjóðsins um aðstoð vegna þeirra.

Kostnaður vegna slíkra nefndarstarfa greiðist úr þeirri deild sjóðsins sem veitir aðstoð vegna tjónanna.

12. gr.

Ársreikningar sjóðsins skulu fullgerðir fyrir febrúarlok ár hvert. Sjóðstjórn felur löggiltum endurskoðanda að endurskoða reikninga sjóðsins og skal endurskoðun að jafnaði lokið fyrir 30. apríl ár hvert.

Að endurskoðun lokinni skal birta reikninga sjóðsins í B-deild Stjórnartíðinda.

13. gr.

Fé Bjargráðasjóðs, sem ekki hefur verið ráðstafað skv. 8.–11. gr. laga þessara, skal ávaxtað með sem tryggustum og hagkvæmustum hætti samkvæmt nánari ákvörðun stjórnarinnar.

Nú hrekkur fé annarrar hvorrar deildar sjóðsins eigi til að veita þá aðstoð sem nauðsyn krefur samkvæmt lögunum og að mati sjóðstjórnar og er þá sjóðstjórninni heimilt að lána fé milli deilda án vaxta. Einnig er ríkisstjórninni heimilt að ábyrgjast nauðsynleg lán fyrir sjóðinn eða veita honum lán úr ríkissjóði gegn veði í eignum og tekjum sjóðsins. Stjórn sjóðsins er ekki heimilt að taka lán með útgáfu og sölu á skuldabréfum og öðrum endurgreiðanlegum skuldaviðurkenningum til almennings.

14. gr.

Skuldabréf fyrir lánnum, sem Bjargráðasjóður tekur samkvæmt ákvæðum laga þessara, skulu undanþegin stimpilgjöldum og ríkisábyrgðargjöldum.

15. gr.

Í reglugerð, sem stjórnin semur og ráðherra staðfestir, skal setja nánari reglur um sjóðinn og starfsemi hans.

16. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1996 og falla þá úr gildi lög nr. 51/1972, um Bjargráðasjóð, með síðari breytingum.

Ákvæði til bráðabirgða.

Stjórn sjóðsins samkvæmt lögum þessum skal fyrst skipuð frá og með 1. janúar 1996. Frá sama tíma fellur niður umboð og skipun fyrri stjórnar sjóðsins.

Séreignir sýslufélaga skulu við gildistöku laga þessara falla í almenna deild sjóðsins. Sér-eignir sveitarfélaga skulu greiddar út til viðkomandi.

Samþykkt á Alþingi 21. desember 1995.